

## CASTNIIDAE. (Lepidoptera Heterocera)

---

In Malayan Naturalist (vol.55-2-2001 p. 48) schrijft J.D. Holloway, één der beste specialisten in zake de Maleisische Heterocera, dat de Indo Maleisische *Castniidae* behoren tot de zeldzaamste Heterocera en dat de voedselplanten en levenscyclus van die soorten meestal nog onbekend is. Hij voegt er aan toe dat dit ook het geval is voor de *Ratardinae*, een subfamilie van de *Cossidae*, die een zodanig ontwikkeld seksueel dimorfisme vertonen dat bvb. *Shisa exellens* STRAND 1917, tot nu toe ondergebracht bij de *Lymantridae* nu pas werd herkend als het ♂ van *Ratarda tertia* STRAND uit de subfamilie *Cossidae Ratardinae*.

Indien u interesse heeft voor zeldzame Lepidoptera, kijk dan bvb. op insectenbeurzen uit naar *Ratardinae* en *Castniidae* uit de Indo-Maleise regio. Volgens Holloway zijn ze uiterst zeldzaam.

Laten we nu verder eerst beginnen met de *Castniidae*. Het zijn overdag vliegende Heterocera, in Australië waar het genus *Synemon* met een 30-tal soorten voorkomt worden ze sun-moths, zonnemotten, genoemd. De meeste *Castniidae* species komen voor in Z. Amerika, maar de familie vertoont een zekere disjunctie (van elkaar afgescheiden) verspreiding want ze komt ook voor in de Indo-Maleise regio van het paleotropicum, in Australië (alleen het genus *Synemon*) en in Madagascar, een disjuncte cosmopolitische verspreiding die teruggaat tot in het krijt-tijdperk voordat Gondwanaland door de continentendrift werd opgedeeld in Z. Amerika, Afrika, India, Z.O. Azië, Australië en Antarctica. De Z.O. Aziatische soorten (sp. *Neocastnia* en *Tascina*) zijn meer verwant met de Z. Amerikaanse *Castnia* sp. dan met de Australische *Synemon* die kleiner zijn en zich voeden met de basis en de wortels van grassen en zeggen, terwijl de rupsen van veel Z. Amerikaanse soorten boren en eventueel verpoppen in monocotylen als palmen, Bromeliaceeën, suikerriet en orchideeën. Men vermoedt dat de Z.O. Aziatische soorten een gelijkaardige levenswijze (ethologie) vertonen. De *Castniidae* zijn overdag vliegende helder gekleurde motten waarvan sommige soorten Batesiaanse mimes zijn van oneetbare of onsmakelijke *Nymphalidae* (*Heliconinae*, *Ithomiinae*, *Acreinae*) en *Papilionidae*.

Verspreiding der *Castniidae* in tropisch en subtropisch Amerika.

Genus *Amauta* HOULBERT M. en Z. Amerika met sterk gekleurde achtervleugels in rood of geel en violet, blauw bij *Papillonaria*. Bij *Amauta* is er geen opvallend seksdimorfisme behalve bij *Am. hodei*, het ♂ heeft slecht één oranje vlek en is mime van de oneetbare *Parides* (*Papilionidae*)

*Am. hodei* OBERTHUR

*Am. cacica* HERRICH SCHÄFER

*Am. prucera* BOISDUVAL

Genus *Atnis*

*A. boisduvali* WALKER

Genus *Castnia* FABRICIUS

*C. archon* BURMEISTER

*C. atymnius* DALM.

*C. eudesmia* GRAY

*C. icarus* CRAMER

*C. pallasia* ESCHSCHOLZ

*C. pallasia umbratula* STRAND

*C. papilionaris* WALKER

*C. pelasgus* STOLL

*C. zagraea* FELDER

Genus *Castniomera*

*C. atymnius futilis* WALKER

*C. drucei* SCHAUS

*C. humboldti* BOISDUVAL

*C. licus* DRURY

*C. ileus* FABRICIUS

De suikerriet-boorder, de rups boort en verpopt in suikerriet

Genus *Ceretes*

*C. marcellserres* GODART

*C. thais* DRURY

Genus *Corybantes*

*C. pylades* STOLL

Genus *Cyanostola* HOULBERT M. en Z. Amerika

*C. diva* BUTLER

*C. hoppi* HERING (Colombia)

Genus *Entropila* HOULBERT 1 soort in tropisch Zuid-Amerika

*E. marcus*

Mime van *Parides* sp. en *Heliconius* sp.

Genus *Eupalamedes*

*E. cyparissias* FABRICIUS



*Amauta cacica*



*Castniomera licus*

Genus *Gazera* HER.-SCHÄFER Tropisch Zuid-Amerika. Mimes van *Ithomiidae*

*G. linus* CRAMER                      Gelijkt op de *Ithomiinae* *Thydia thermisto* en *Th. Confusa*, met deze *confusa* vormt ze een mime-complex waarvan ook *Ituna phanerete* (*Danaïinae*) en *Dismorpha crise* deel uitmaken.

*G. carilla* SCHAUS

*G. cyena* WESTWOOD

*G. heliconoides* HERRICH-SCHÄFER, mime van *Heliconius* sp.

Genus *Imara*

*I. decussata* GODART

Genus *Lapaeumindis*

*L. zerynthia* GRAY

Genus *Naemonides*

*N. cronida* HERRICH SCHÄFER

Genus *Nista*

*N. clitarcha* WESTWOOD

*N. inca* WALKER

Genus *Reicha*

*R. acraeoides* GRAY                      = *Riecha oiticica* BOISDUVAL, tropisch Z. Amerika mime van *Nymphalidae Acreinae*, rupsen op *oncidium*.

Genus *Xanthocastnia*

*X. evalthe* FABRICIUS

*X. evalthoides* STRAND



*Reichia acraeoides*

Genus *Yagra*

*Y. fonscolumbei* GODART

Genus *Zegara*

*Z. oiteca*                                      Midden en Zuid-Amerika, klein, oranjebruin + wit, mime van *Heliconinae*

*Z. zagraca* FELDER                      Tropisch Z. Amerika

*Z. agraeoides* HOULBERT              Tropisch Z. Amerika

Beide *Zegara* soorten vormen een mimetische associatie met *Heliconius*, vooral *Heliconius ethillus* GODART.

De Indo Maleise soorten uit Z.O. Azië behoren meestal tot de subfamilie *Tascininae* en wel tot het genus *Tascina* WESTWOOD namelijk:

*Tascina orientalis* WESTWOOD uit Maleisië

*Tascina nicevillei* HAMPSON

*Tascina metallica* PAGENSTECKER, een soort die gelijkt op het genus *Neocastnia* HAMPSON namelijk *Neocastnia nicevillei* HAMPSON uit Z. Birma. Deze zeldzame soort wijst op verwantschap van de Z.O. Aziatische *Castniidae* met de neotropische *Castnia* sp. Bij *Tascina* is de proboscus vestigiaal, onbekwaam voor voedselopname.

Holloway vermeldt dat *Tascina orientalis* slechts bekend is van Camaron Highlands in Maleisië. Hij vermeldt ook dat *Tascina nicevillei* HAMPSON behalve van Z. Birma nu ook bekend is van Thailand (Pinratana collection) en in 2000 van Z. Vietnam (Fukuda en Transaet Lep. Soc. Japan 52/45-48)

Voor het Australische genus *Synemon* DOUBLEDAY vermelden we de lijst (2001) van Don Herbison Evans en Stella Crossley die 25 van de ± 30 Australische *Synemon* soorten vermeldt :

*Synemon austera*

*Synemon brontias*

*Synemon catcaloides*

*Synemon collecta*

*Synemon directa*

*Synemon discalis*

*Synemon gratiosa*

*Synemon heliopsis*

*Synemon jcaria*

*Synemon laeta*

*Synemon leucospila*

*Synemon magnifica*

*Synemon maja*

*Synemon nais*



*Tascina orientalis*



*Tascina metallica mannetje*



*Tascina metallica vrouwtje*



*Synemon sophia*

*Synemon notha*

*Synemon nupta*

*Synemon obscurella*

*Synemon parthenoides*

*Synemon phaetoptila*

*Synemon plana*

*Synemon selene*

*Synemon sophia*

*Synemon sparthenoides*

*Synemon theresa*

*Synemon wulwulam*